

מסורת הש"ס

א) כע"ז: לקמן סט: סוכה נא: חגיגה טז: גיטין מח. ב"ב עב: צ. ע"ז נב: מנחות עז. בכורות ה. ערכין ד: כז., א) [לקמן] קו: מגילה י. שבעות טז. עריות פ"ח מ"ו, א) לקמן קח: קה, ד) סוכה מח: מ"ו שס פ"ג ה"ה ע"ש ירוש' יומא פ"א ה"ה, ט) ירוש' שקלים פ"ו ה"ד, ו) [מכונות נ: ע"ז מ"ו ערכין ה. ד"ה וזה] א) עריות שם, ח) [ע"ז מ"ז]:

גליון הש"ס

[נב] א"ל: מ"ו דגברא רבה הוא ע"י ערין דף ה ע"א ממוס' ד"ה וזה מר יוסי:]

שינויי נוסחאות

א) אשכנזי ודרשו (ש"ח): ב) קאמר הכי: אמר לעיל משום דאש כ"י כ"ל"ג (ע"פ כ"פ (ש"ח): ג) כל מקום (כ"י): ד) שניכרים צורת כ"ל"ג וסד"ל עט הדיבור עלפניו (ד"ה): ה) כ"ל"ג שהוא ככה (ש"ח): ו) כ"ל"ג (ש"ח): ז) כ"ל"ג מסיים כמו סידור ובידיו. ובסוף ד"ה הקוסט לתא לוח: ח) שכשר המזבח לעבודה כל זמן כ"י כ"ל"ג (ש"ח): ט) כ"ל"ג קס"ד (ש"ח): י) הקרנות היתה עמוקה חוצה ובלית גובה מעט סביב (כ"י): יא) כ"ל"ג מלהיקף המזבח (ש"ח): יב) הכהנים. וכן ד"ה: יג) יותר ממין חריץ במקום כ"ל"ג (ש"ח): יד) כ"ל"ג ע"י שפת. וכל"ק נוסחא: טו) כ"ל"ג והקיפורה (ש"ח): טז) כ"ל"ג ולמטה (ש"ח). וע"י ד"ה: טז) כ"ל"ג וכרשת (ש"ח): יז) המזבח סביב היה כרסוב כ"י בראש כ"י כ"ל"ג (ש"ח): יח) בליטה קטנה ורוגרתו כ"ל"ג (ש"ח): יט) כ"ל"ג מלמטה (ש"ח): כ) כ"ל"ג כדדרשינן (ש"ח): כא) סביב (כ"י): כב) יחליקו רגליהן (מח"ה): כג) אבנין ומאי קפידא יש אם הוסיף והלא מוסיפין עד ס' אמה היינו כשהיה המזבח עד ששים וקא מוסיף עליו כל שעה כמכאן גובהו כ"י כ"ל"ג (ש"ח): כד) כ"ל"ג הא קרא (ש"ח): כה) אמות ומהאי קרא דרשינן במתניתין דמדות שמן האמצעי הוא מורד י"ב אמה לכל רוח אלמא מקום המערכה כ"ד על כ"ד וא"כ עדותן ל"ל וי"ל דאי וכו' כ"ל"ג (ש"ח): כו) שלמה שהיה מקום המערכה שלו כ' על כ' (ש"ח): כז) כ"ל"ג כ"ל"ג (ש"ח): כח) כ"ל"ג כ"ל"ג (ש"ח): כט) כ"ל"ג כ"ל"ג (ש"ח):

אמר רב יוסף לאו היינו דמניא כו'. רב יוסף חלה ועקר למדור ופעמים שאמר דבר וזכר ששנה היפך וחזר צו (מדרס דף מה.). והכא הכי אמר ב' היכי אמרינן לעיל משום אש של שמים מסייעתן לא הולכרו ליומר: לאו היינו דמניא. לסוף מדותיו להם נגלה מקום ב' המקודש למזבח מה שלא נגלה לשלמה: **והספיז הכל בכתב.** שכל מקומות הקדושות ומדותיהן נכתבו לדוד אלמא במקדש ראשון נמי האי דלא עשאוהו גדול לאו משום דלא נגלה לשלמה המקום במדותיו: **אלא אמר רב יוסף קרא אשנה ודרש.** שנאמר לדוד ששים אמה במקום המזבח ושלמה לא הביץ לדרכו והס ערסו והוסיפו עליו לפי האורך להם ולששים אמה לא הולכרו לדמרינן לקמן מדת ארכו ורחבו וקומתו אין מעכבין: **מה ציט א**מה. כדכתיב (מלכים א' ו') ששים אמה ארכו אף מזבח עד ששים אמה ראו' לו ומקודש המקום אס ירצו: **נשלמא ציט.** ידעו אנשי כנסת הגדולה מה קדוש לעזרה ומה קדוש להיכל: **שניכרים ה' אורסו.** יסודות המומות: **מנא ידעי.** מקומו היכל: **שלש נביאים חגי זכריה ומלאכי: אחד העיד להם על המזבח.** שיש לו מקום להוסיף עד ששים אמה: **על מקום המזבח.** היכן היה: **שמקריבין אע"פ שאין ציט.** דקדושת הצית" קדשה לשעמה וקדשה לעמיד לצא: **שסכתא אשורים.** שמתחילה ניתנה להם בכתב עברי כתב ה' ליצוואה כדאמר בסנהדרין (דף כא.): **וריצונו.** אס אין המזבח מרובע: **שכל ה' מקום שנאמר המזבח לעבד.** דהמזבח משמע כשהוא כן הוא דמיקרי מזבח ואי לא לא ונקרן כתיב (ויקרא ד)

קרנות המזבח ויסיוד כתיב (שס) אל יסוד המזבח ובכבש כתיב אל פני המזבח (שס ו') והוא הכבש שהוא פניו של מזבח שעולים לו דרך סס כי היכי דחשיב דז מורחית פני אהל מועד מחמת שהפתח סס וצריבע כתיב (שמות מ) רבוע יהיה המזבח: **אלא מעשה כיור לרבי כו'.** דכתיב צה המזבח הכי נמי דמעכבי לרבי אס לא עשה כיורים של פרחים וליאים וקלעים סביב למזבח כמו סידור וכיורי ח' זה כיור. כיורים סביב צדוקים מאלמנעו ו: **אוסו היום.** שנק' כהן דזוקי מי החג על רגליו ורגמוהו כל העס כדאמרין בסוכה (דף מח.): **בול של מלה.** מלה אגרוף של מלה שמעמי: **לא שכשר ה' לעזוד.** המזבח כל זמן שהקפן פגוס כדמסייס ואילי סלי. כרכוב לשון היקף חריץ עגולה כדאמרין צהכל שוחטין (חולין דף כה). כל שעמיד לגרר לכרכב: **צין קרן לקרן.** אמה רוחב שכנגד צין קרנות ה' היתה עמוקה וצולטת גוצה מעט היה סביב לה צשפת המזבח: **מקוס הילוך רגלי כהנים אמה.** השתא משמע והיא היתה אמה של מקוס הילוך: **אטו כהנים צין קרן לקרן הוו אזלי.** והלא כשיגיעו לקרן הקרן מעכבן מהיקף א: **אלא ה"ק צין קרן לקרן ומקוס הילוך רגלי כהנים ה'.** כמין חריץ עמוק ממקוס המערכה משפת ב' המזבח סביב ומקיף את מקוס המערכה ורחבו של חריץ שני אמות אמה של צין הקרנות ואמה של מקוס הילוך: **והספיז.** גצי מכבר מעשה רשת נחשת שגמנוהו תחת כרכובו מלמטה עד חצי הקיפורה ד' למזבח מאלמנעו ולמעלה ו' לצוש כמין היקף של כברה והוא עשוי נקצים נקצים ככברה ורשת ו' של דגים ומגיע למעלה עד מתחת לכרכוב אלמא בקיר מזבח ו' סביב הוה דלי צראש המזבח היכי קרי למכבר הנתון סביב הקיר תחת כרכובו: **פרי הוו.** שני סובצין היו לו למזבח שעשה משה: **חד לנוי וחד לכהנים דלא נשחרקו.** סביב הקיר משעלה שס אמות גוצה לרבי יוסי דלאמר לעיל (דף נט.) י' אמות גוצהו היה היקף הצליטה ו' קטנה חוגרתו סביב לנוי וחוה סובצ וכיור דאפליגו ציה רבי ור' יוסי צר' יהודה לעיל ומתחת לאותו סובצ נתנו המכבר ורחבו מגיע למטה ו' עד חצי המזבח והוא היה סימן להצדיל צין הדמים העליונים לדמים התחתונים כדאמרין ב' בצאיהו מקומן (לעיל דף ג.) מהאי קרא התורה נתנה מחיצה כו': **וחד לכהנים דלא נשחרקו.** ולמעלה צראש המזבח העמיקו סובצ ו' כמין חריץ עמוק דצר מועט להיות להס שפתו היקף מעקה קטן סביב שלא יחליקו ב': **דלמא מקוס מערכה קאמר.** דהוי אמה שצין הקרנות ומקוס הילוך ממעטין צו אמתיס לכל דז פש ליה אמה על אמה:

אמר רב יוסף לאו היינו דמניא כו'. רב יוסף חלה ועקר למדור ופעמים שאמר דבר וזכר ששנה היפך וחזר צו (מדרס דף מה.). והכא הכי אמר ב' היכי אמרינן לעיל משום אש של שמים מסייעתן לא הולכרו ליומר: לאו היינו דמניא. שאנשי כנסת הגדולה הגיעו

ולא על גבי מחילות אמר רב יוסף לאו היינו דתניא י' ויבינו (את) המזבח על מכונותיו שהגיעו לסוף מדותיו והכתיב ²הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל אלא אמר רב יוסף ⁴קרא א'שכח א' ודרש ³ויאמר דויד זה הוא בית ה' האלהים וזה מזבח לעולה לישראל כי בית מה בית ששים אמה אף מזבח ששים אמה בשלמא בית מינכרא צורתו אלא מזבח מנא ידעי אמר רבי אלעזר ראו מזבח בנוי ומיכאל השר הגדול עומד ומקריב עליו ור' יצחק נפחא אמר אפרו של יצחק ראו שמונת באותו מקום ור' שמואל בר נחמני אמר מכל הבית כולו הריחו ריח קטרת משם הריחו ריח אברים אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן ⁵שלשה נביאים עלו עמהם מן הגולה אחד שהעיד להם על המזבח ואחד שהעיד להם על מקום המזבח ואחד שהעיד להם ⁶שמקריבין אף על פי שאין בית במתניתא תנא ר"א בן יעקב אומר שלשה נביאים עלו עמהן מן הגולה אחד שהעיד להם על המזבח ועל מקום המזבח ואחד שהעיד להם שמקריבין אף על פי שאין בית ואחד שהעיד להם על התורה שתכתב אשורית ת"ר ⁷צקן וכבש ויסוד וריבוע מעכבין מדת ארכו ומדת רחבו ומדת קומתו אין מעכבין מנה"מ אמר רב הונא אמר קרא ⁴המזבח כל מקום שנאמר המזבח לעבב אלא מעתה כיור לרבי וסובב לרבי יוסי ברבי יהודה הכי נמי דמעכב דכתיב ⁵ונתתה אותה תחת כרכוב המזבח מלמטה ותניא איזהו כרכוב רבי אומר זה כיור רבי יוסי ברבי יהודה אומר זה הסובב אין ⁷דתניא אותו היום נפגמה קרן מזבח והביאו בול של מלה וסתמוהו ולא מפגי שכשר לעבודה אלא שלא יראה מזבח פגום ²ישכל מזבח שאין לו קרן וכבש ויסוד וריבוע פסול רבי יוסי ברבי יהודה אומר אף הסובב ת"ר איזהו כרכוב בין קרן לקרן מקום הילוך רגלי הכהנים אמה אטו הכהנים בין קרן לקרן הוו אזלי אלא אימא יומקום הילוך רגלי הכהנים אמה והכתיב ⁶תחת כרכובו מלמטה עד חציו אמר רב נחמן בר יצחק תרי הוו חד לנוי וחד לכהנים דלא גשתרקו מדת ארכו ומדת רחבו ומדת קומתו אין מעכבין א"ר מני ה'בלבד שלא יפחתנו ממזבח שעשה משה וכמה אמר רב יוסף אמה מחכו עליה ⁴חמש אמות ארך וחמש אמות רוחב רבוע יהיה המזבח אמר ליה אביי דלמא ⁸מקום מערכה קאמר מר ⁹א"ל ימר דגברא רבה הוא ידע מאי קאמינא קרי עלייהו

קדשי קדשים פרק שישי זבחים סב.

וְלֹא עַל גְּבִי מַחִילוֹת. צור של שיתין לא היה חשוב מחילה כיון דהוא לורך מונח: **אַף מִזְבֵּחַ שְׁשִׁים אַמָּה.** והא דלאמר (בסוף) [צריש] כיסוי הדס (חולין דף פג.): קמוסיף אבניין ב' היינו כשהיה המזבח עד ששים א"נ מגובה פריך התס אי נמי פריך קמוסיף שלא יהא רבוע שעל כל מליקט עוף אין יכולת לתת עפר בכל סביציו כדי לרבעו כמשפטו:

אחד שהעיד להם ע"י המזבח. מימא קרא ב' כתיב ציחוקאל ^(נג) והאריאל שמים עשרה אמות ב' אלמא מקוס המערכה כ"ד על כ"ד ומהאי קרא דרשינן צמתני' דמדות ^(פ"ג מ"ה) וי"ל דאי לאו עדות היינו מפרשי' עס מקוס קרנות שלא לשנות ממזבח שלמה ב': **ואחד שמקריבין אע"פ שאין בית.** דקדושת צית קידשה לשעמה ולעמיד ולא דמי לקדושת הארץ דקי"ל דצטלה כדמוכת צפ"ק דחולין (דף ק.) גצי צית שאן, שיש חילוק ציניהס דכפרישית לעיל (סא. ד"ה מא'): **מדת ארכו ומדת רחבו אין מעכבין.** והא ב' דכתיב הכל בכתב מיד ה' עלי השכל ומיירי אף גצי מזבח כדאימא פרק כיסוי הדס (חולין פג.): ^(כ')דמה צית ששים אף מזבח ששים היינו שיהא קדוש עד ששים אס ירצו להרמיצו ולא שיהא חוצה לעשות כן:

ועל מקום המזבח ואחד שהעיד להם שמקריבין אף על פי שאין בית ואחד שהעיד להם על התורה שתכתב אשורית ת"ר ^(ג)צקן וכבש ויסוד וריבוע מעכבין מדת ארכו ומדת רחבו ומדת קומתו אין מעכבין מנה"מ אמר רב הונא אמר קרא ⁴המזבח כל מקום שנאמר המזבח לעבב אלא מעתה כיור לרבי וסובב לרבי יוסי ברבי יהודה הכי נמי דמעכב דכתיב ⁵ונתתה אותה תחת כרכוב המזבח מלמטה ותניא איזהו כרכוב רבי אומר זה כיור רבי יוסי ברבי יהודה אומר זה הסובב ת"ר איזהו כרכוב בין קרן לקרן מקום הילוך רגלי הכהנים אמה אטו הכהנים בין קרן לקרן הוו אזלי אלא אימא יומקום הילוך רגלי הכהנים אמה והכתיב ⁶תחת כרכובו מלמטה עד חציו אמר רב נחמן בר יצחק תרי הוו חד לנוי וחד לכהנים דלא גשתרקו מדת ארכו ומדת רחבו ומדת קומתו אין מעכבין א"ר מני ה'בלבד שלא יפחתנו ממזבח שעשה משה וכמה אמר רב יוסף אמה מחכו עליה ⁴חמש אמות ארך וחמש אמות רוחב רבוע יהיה המזבח אמר ליה אביי דלמא ⁸מקום מערכה קאמר מר ⁹א"ל ימר דגברא רבה הוא ידע מאי קאמינא קרי עלייהו

וְלֹא עַל גְּבִי מַחִילוֹת. צור של שיתין לא היה חשוב מחילה כיון דהוא לורך מונח: **אַף מִזְבֵּחַ שְׁשִׁים אַמָּה.** והא דלאמר (בסוף) [צריש] כיסוי הדס (חולין דף פג.): קמוסיף אבניין ב' היינו כשהיה המזבח עד ששים א"נ מגובה פריך התס אי נמי פריך קמוסיף שלא יהא רבוע שעל כל מליקט עוף אין יכולת לתת עפר בכל סביציו כדי לרבעו כמשפטו: **אחד שהעיד להם ע"י המזבח.** מימא קרא ב' כתיב ציחוקאל ^(נג) והאריאל שמים עשרה אמות ב' אלמא מקוס המערכה כ"ד על כ"ד ומהאי קרא דרשינן צמתני' דמדות ^(פ"ג מ"ה) וי"ל דאי לאו עדות היינו מפרשי' עס מקוס קרנות שלא לשנות ממזבח שלמה ב': **ואחד שמקריבין אע"פ שאין בית.** דקדושת צית קידשה לשעמה ולעמיד ולא דמי לקדושת הארץ דקי"ל דצטלה כדמוכת צפ"ק דחולין (דף ק.) גצי צית שאן, שיש חילוק ציניהס דכפרישית לעיל (סא. ד"ה מא'): **מדת ארכו ומדת רחבו אין מעכבין.** והא ב' דכתיב הכל בכתב מיד ה' עלי השכל ומיירי אף גצי מזבח כדאימא פרק כיסוי הדס (חולין פג.): ^(כ')דמה צית ששים אף מזבח ששים היינו שיהא קדוש עד ששים אס ירצו להרמיצו ולא שיהא חוצה לעשות כן:

ועל מקום המזבח ואחד שהעיד להם שמקריבין אף על פי שאין בית ואחד שהעיד להם על התורה שתכתב אשורית ת"ר ^(ג)צקן וכבש ויסוד וריבוע מעכבין מדת ארכו ומדת רחבו ומדת קומתו אין מעכבין מנה"מ אמר רב הונא אמר קרא ⁴המזבח כל מקום שנאמר המזבח לעבב אלא מעתה כיור לרבי וסובב לרבי יוסי ברבי יהודה הכי נמי דמעכב דכתיב ⁵ונתתה אותה תחת כרכוב המזבח מלמטה ותניא איזהו כרכוב רבי אומר זה כיור רבי יוסי ברבי יהודה אומר זה הסובב אין ⁷דתניא אותו היום נפגמה קרן מזבח והביאו בול של מלה וסתמוהו ולא מפגי שכשר לעבודה אלא שלא יראה מזבח פגום ²ישכל מזבח שאין לו קרן וכבש ויסוד וריבוע פסול רבי יוסי ברבי יהודה אומר אף הסובב ת"ר איזהו כרכוב בין קרן לקרן מקום הילוך רגלי הכהנים אמה אטו הכהנים בין קרן לקרן הוו אזלי אלא אימא יומקום הילוך רגלי הכהנים אמה והכתיב ⁶תחת כרכובו מלמטה עד חציו אמר רב נחמן בר יצחק תרי הוו חד לנוי וחד לכהנים דלא גשתרקו מדת ארכו ומדת רחבו ומדת קומתו אין מעכבין א"ר מני ה'בלבד שלא יפחתנו ממזבח שעשה משה וכמה אמר רב יוסף אמה מחכו עליה ⁴חמש אמות ארך וחמש אמות רוחב רבוע יהיה המזבח אמר ליה אביי דלמא ⁸מקום מערכה קאמר מר ⁹א"ל ימר דגברא רבה הוא ידע מאי קאמינא קרי עלייהו

אמה. שמי אמות הלן קרוייס כרכוב: והבחיב תחת כרכובו מלמטה. למנו מעכרכוב דפסנו הוא ולפוש המכבר מחמיו: חד לנוי וחד לכהנים. זה שדפוס לנוי היה ומתחמיו לגפיו המכבר והגיע רחבו אמה והוא היה סימן לגצי גצו להצדיל צין דמים העליונים לדמים התחתונים, וכנגדו פשו למזבח בית עולמים תורת מוט הסקרא צאלמנעו (שחוח כו ב):

עין משפט ונר מצוה

יד א מיי פ"ב מהלכות צית הצמירה הלכה ד:
מו ב ג מיי שס הלכה ו:
בו ד מיי שס הלכה ו:
י' ה' מיי שס הלכה ו:

תורה אור השלם

1. וְכִינּוּ הַמִּזְבֵּחַ עַל מִבְּנוֹתָיו וּמִבְּנוֹתָיו כִּי בְּאִמָּה עֲלִיהֶם מַעֲמֵי הָאָרְצוֹת וְיָצֵל וְיִצְלַח עֲלֵיו עֲלוֹת לַיהוָה עֲלוֹת לְבָקָר וְעֹרֹב:
2. הַכֵּל בִּכְתָּב מִיַּד יְהוָה עֲלֵי הַשֹּׁפָל כֹּל מִלְּאֲבוֹת הַתְּבִיט:
3. וַיֹּאמֶר דָּוִיד זֶה הוּא בֵּית יְהוָה הָאֱלֹהִים זֶה מִזְבֵּחַ לַעֲלֹה לְיִשְׁרָאֵל:
4. וַיִּשְׁמַע אֶת הַמִּזְבֵּחַ עֲצֵי שִׁטִּים חֲמֵשׁ אַמּוֹת אָרָךְ וְחֲמֵשׁ אַמּוֹת רָחֵב רַבּוּעַ יְהוָה הַמִּזְבֵּחַ וְיִשְׁלַשׁ אַמּוֹת קָמוֹת:
שמות כז, א וכן הדם יתן על קרנת המזבח אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בָּאֵהֶל מוֹעֵד וְאֵת כָּל הַדָּם יִשְׁפֹךְ אֵל יִסּוֹד מִזְבֵּחַ לַעֲלֹה אֲשֶׁר פָּתַח אֱלֹהִים מוֹעֵד:
5. וְהָיָה בְּנֵי אֲהֲרֹן לִפְנֵי יְהוָה אֵל אֲתָה בְּנֵי אֲהֲרֹן לִפְנֵי יְהוָה אֵל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ:
6. וְהָיָה בְּנֵי אֲהֲרֹן לִפְנֵי יְהוָה אֵל אֲתָה בְּנֵי אֲהֲרֹן לִפְנֵי יְהוָה אֵל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ מִלְּקֻטָּה וְהָיָה תַּרְשֵׁת שְׂמֹת לָהֶם, ד

והבחיב. גבי דוד המלך כשלוס

אחל שנהל על מידת היתב וצניט הכל בככתב מיד ה' עלי השכיל. כל מללמח התנתיס שהוידעו הקצ"ה ע"י גז החוזה ומת הניבא (סוכה אה). לפי שכלי מקדש לשלשן עפ"י הגצוה נעשו דמכיו הכל ככתב מיד ה' עלי השכיל כל מללמח התנתיס (שד"ח)

י' עלי השכיל. אומי לעמד (חולין א) ראו מזבח בנוי. בשמים (מנחות ק' קרן. קטן אמה על אמה צירוס אמה לכל קרן: ויסוד. דהיינו אמה כמפה לשאונה: וריבוע. שאינו מרובע. אס סתר אחד מכל אלו פסול: כל מקום שנאמר המזבח לעבב. דהכי משמע המזבח וזה המזבח העשוי קן, והקן כצלוה כתיב המזבח. על קרנית המזבח צאלנעק כצלואס, וככש כתיב אל פני המזבח, והכש הוא פניו של מונח שהוא פתחו ועלייתו, ויסיוד כתיב אל יסוד המזבח, וצריבע כתיב רבוע יהיה המזבח (סוכה טז) איזהו כרכוב כו' זה הסובב. כל דצר המקיף סביב צענול קריי כרכוב כמו ששניי כהכל שוחטין אלו הן גולמי כלי עץ כל שחמיר לשוף ולכרכב. והוא כמו שעושין חריצין עגולין בקרצו דפני החיפות וספסלי העץ, אף למזבח עשה חריץ סביב היה רחבו אמה דפסנו לנוי והוא לשוף שלש (ס"א שש) אמות של גצוה כדכיי האמר גצוה פ' שנים כלארס הא מה אי מקייס ושלס אמות קומתו משפת סובב ולמעלה, אלל סובב להלן הכהנים לא היה למזבח התחת אלל על ראשו לפנים מקרעמיו: נפגמה קרן מזבח. ע"י אגניס שזוקי צו: ודלא מפני שכשר לעבודה. שיהא המזבח כשר לעבודה כסתימה ו': אלא שלא יראה מזבח פגום. מפני הכבוד (שם שם) שכל מזבח כו'. להכי אין כשר לעבודה (שם שם): ומקום הילוך רגלי הכהנים עד חצי המזבח נתמא שהמכבר רחב